

הוותק והניסיון מכריעים רותי פפיש ברפת העמק

עשרות שנים של עבודה ביונקייה, רפת מתועשת - הגדולה בישראל, תוצאות מעולות בבריאות ובגדילה והכול בא באהבה ובהתמדה - רותי פפיש ברפת העמק ביפעת, קמה הרבה לפני זריחת החמה ועד תחילת החום היא כבר אחרי הכול - כולם בריאים ומרוצים

בהמשך התחילו צרות בדלקות ריאות, כי הייתה אמוניה באוויר בגלל המים. אחר כך רוטה וירוס שלא הכרנו, בכל בוקר מצאנו מתים והיה ממש נורא. הרופא היה ד"ר רמי ארביטמן (ארבל) והוא כמעט גר ברפת - אחוז התמותה היה 11% !!!

ואז גילינו את המלונות. מסגר מקומי בנה לנו מלונות פתוחות ובבת אחת נגמרו המחלות והתמותה. הרופא בקושי ראה את העגלים. התחלנו בחיסונים מונעים לאימהות והעבודה ירדה לרבע, כי אין עגלים משלשלים וחולים שגוזלים את מרב העבודה - אין עגלים מיובשים. סככת המלטות ייעודית היא התחנה הראשונה של היונקים, העגלים מגיעים לאתר היונקייה לאחר 5 ימים, שבהם קיבלו קולוסטריום ולמדו לשתות מדלי. הם מקבלים קולוסטריום מחוסן ומגיעים בריאים ויפים. הרפת ביפעת, שהייתה אחת הגדולות, התאחדה עם מרחביה ובהמשך גם עם מגידו והיונקייה נשארה באותו שטח - יותר מלונות, יותר יונקים וכיום מוכרים את הגמולים, כי כבר לא מפטמים ובעונת שיא ההמלטות, כאשר אין מקום מוכרים עגלים כבר בגיל שבוע. 1,100 פרות והמלטות ומחזיקים ביונקייה עד גיל חודשיים לערך - כיום יש 160 עגלים באתר ועוד כ-10-20 בסככה ההמלטה. כולם במלונות, כל

רפת העמק היא הגדולה בישראל, שותפות של יפעת, מרחביה ומגידו, מעל ל-12 מיליון ליטר וכ-1,100 המלטות בשנה. תעשייה לכל דבר, בהזנה, בחליבה, בבריאות וכך גם ביונקייה. הרפת מעסיקה 4 נשים ותיקות בצוות - מילכה חצי בפנסיה ועובדת במשרד. מרליס משלימה את מילכה ועובדת בחליבות. תיתי בגידול עגלות כמו שעשתה במרחביה - קושרת למזריע ולרופא ורותי פפיש, בת 62, 5 ילדים ו-3 נכדים - נאמנה רבת שנים לטיפול ביונקים.

איך התנתבת ליונקייה וכיצד היא התפתחה לאורך עשרות השנים שאת עובדת בה?

"התחלתי ברפת יפעת אחרי השחרור מהצבא לפני כ-40 שנה. הגעתי למכון החליבה, תחילה חליבה לצנצנות בלי מסירים, חליבות יום ולילה. בהמשך רפת המלטות, עבודה משרדית וליונקים נכנסתי לפני כ-25 שנה, לאחר סבב ארוך בכל תחומי הענף. היונקים שכנו על טפחות עץ ומתחת היו מים - המילה האחרונה. חלוקת האוכל הייתה במאביסים פרטניים (סלפידרים) בתאים וחציר בחבילות קטנות. מכל החלב נסע על פס לאורך הסככה ועצרנו אותו בכל תא.

ההמלטה מתבצעת ברפת ההמלטות ומשם 5 ימים במלונות

רותי פפיש - עשרות שנים ברפת ומשכימה באמצע הלילה ליונקייה

תערובת ייעודית מחולקת לקטנים ולגדולים

העגלים יוצאים בגיל 50-60 יום - הזכרים למכירה והנקבות להמשך גידול.

המלונה פתוחה ובחורף יש 3 קירות סגורים - הריפוד נעשה עם קש.

מדוע את מתחילה בשעה כל-כך מוקדמת, כשאת לגמרי לבד באתר ובתנאי מזג אוויר לא קלים?

"הרעיון התחיל בקיץ שהיה חם מאוד והחלטתי לסיים לפני שהשמש תצלה אותי וזה מצא חן בעיניי. סדר היום נוח לי מאוד ואני די שמחה

הזמן - אין כניסה לסככה מקורה.
חדר העבודה של היונקייה קטן מאוד, מכיל משטח לאבקת חלב ומיקסר האבקה היא "מונדיאל" של קופולק - "הכי זולה, כי בהסתכלות מקצועית היא נותנת את התוצאות הכי טובות והכי זולות."

סדר היום "המשוגע" של רותי וממשק הזנת היונקים

את הבוקר מתחילה רותי בשעה 02.00!! כשבחוץ חושך וגם קר, אין איש בסביבה מלבד החולבים במכון. עוברת ביעף לראות שהכול בסדר ושופכת את המים בדליים של כל המלונות.

החולבים שומרים חלב חריג מכל היום ורותי מכניסה אותו למיקסר ומשלימה באבקה. המכל בנפח 280 ליטר והיא מכינה שני מכלים ביום בלוח ההגמעה המסורתית:

- 5 ימים ראשונים לאחר ההמלטה - 4 ליטר קולוסטריום ליום.
- 16 ימים $2 \times 2 = 4$ ליטר ליום
- 14 יום 3 ליטר $\times 2$ שהם 6 ליטר ליום.
- 14 יום - 3 ליטר פעם ביום.
- שק אחד חלבית לעגל 25 ק"ג.

תערובת ומזון גס - עד לפני חודשיים קיבלו "בליל בן אשר" וכיום עברו לכופתיות תערובת בלי מזון גס. הכופתית מוכנה במילובר וניתנת כמעט מהתחלה - האכילה חופשית, דלי מספיק לקטנים ליומיים אבל לא לגדולים.

אין מזון גס ביונקייה והם מקבלים אותו באתר העגלות.. מהיונקייה

מודעה

רותי משתמשת בצינור אחד להעביר חלב ומים ליונקים

בחורף אני מתעטפת - במעיל ובחליפת סערה. מגמיעה פעם שנייה ב-09.00 ומסיימת סביב השעה 10.00. אחר הצהריים, בין 14.00 ל-16.00, עושה סיבוב נוסף לראות שהם מרגישים בטוב. זה עדיף על עבודה בשיא החום - אני כבר קמה בלי קושי וזה נוח לי מאוד. העבודה פיזית מאוד ואלה שמחליפים אותי אומרים שקשה להם ותוהים איך אני מסתדרת עם זה ואני התרגלתי ולא מרגישה בעיה בגלל הרצף. זה ממש לא קשה לי. החלק הפיזי-הקשה הוא החלוקה לדליים - אבל, מה אגיד לך, אחרי חמש לידות ושלושה נכדים, זה נראה די פשוט. אני עובדת שישה ימים בשבוע וביום שבו אינני עובדת, שאינו שבת בהכרח, יש לי מחליף קבוע."

להגיע בשעה כזו לרפת. בחורף אני מתעטפת - במעיל ובחליפת סערה. מגמיעה פעם שנייה ב-09.00 ומסיימת סביב השעה 10.00. אחר הצהריים, בין 14.00 ל-16.00, עושה סיבוב נוסף לראות שהם מרגישים בטוב. זה עדיף על עבודה בשיא החום - אני כבר קמה בלי קושי וזה נוח לי מאוד. העבודה פיזית מאוד ואלה שמחליפים אותי אומרים שקשה להם ותוהים איך אני מסתדרת עם זה ואני התרגלתי ולא מרגישה בעיה בגלל הרצף. זה ממש לא קשה לי. החלק הפיזי-הקשה הוא החלוקה לדליים - אבל, מה אגיד לך, אחרי חמש לידות ושלושה נכדים, זה נראה די פשוט. אני עובדת שישה ימים בשבוע וביום שבו אינני עובדת, שאינו שבת בהכרח, יש לי מחליף קבוע."

שיטת העבודה

חלוקת החלב והמים מתבצעת באמצעות משאבה וצינור אחד שברז בקצהו. בגלל גודל השטח וכמות המלונות מחולק האתר לשלושה מעברים. לכל שורה יש צינור ובו עוברים המים וגם החלב והם מחוברים מתחת לאדמה. היציאה מהמכל בצינור אחד שמתפצל ורותי עוברת עם ידית

שטיפת המלונות במשטח המפרדה

משאבה זוחפת את החלב והמים עד לקצה היונקייה

כמה טיפים

- המניעה הכי חשובה.
- לתפוס שלשולים בזמן.
- לחסן אימהות, למדוד איכות קולוסטרם
- חלוקת החלב עם צינור ומשאבה מקלה מאוד על העבודה.

זה תפקיד הכי טוב שקיים, אני אוהבת את העבודה, לא נקשרת ליונקים, העבודה מביאה להתמדה ואני טיפוס מתמיד." ■

איך את נעזרת בצוות הרפת בעבודה השוטפת וכוותיקה במקצוע, נבקש כמה טיפים לתוצאות טובות ביונקייה

"היונקייה היא יחידה עצמאית שאינה קשורה לעבודה השוטפת של הרפת. כאשר אני צריכה עזרה אני פונה למנהל התפעול והוא דואג שאקבל את העזרה הנדרשת.

אחרי שמתפנה שורה מגיע עובד שלוקח 4 מלונות בעגלה למשטח הניקוי ולאחר השטיפה הוא מחזיר למקום. השופל מוציא את פס הזבל הישן לאחר הוצאת המלונות לניקוי ולפני החזרתן נקיות.

מודעה